

MUŠAMIEJI INSTRUMENTAI

SKYRIUS

MUZIKAVIMAS

1. Mušamieji instrumentai – privalomo branduolio dalykas mokyklos įgyvendinamoje pagrindinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje.

2. Mušamųjų instrumentų dalyko (toliau – Dalykas) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas mokinio muzikinei saviraiškai, jo kūrybiškumui atsiskleisti.

3. Dalyko tikslas – padėti mokiniui įgyti taisyklingus grojimo mušamaisiais instrumentais įgūdžius, ugdytis atlikėjo meistriškumo gebėjimus, kūrybinį mąstymą, puoselėti estetinę nuovoką ir emocinį jautrumą.

4. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad mokiniai:

4.1. nuosekliai lavintųsi grojimo mušamaisiais instrumentais techninius įgūdžius;

4.2. įgytų taisyklingos laikysenos įgūdžius, išmoktų atsipalaidavimo pratimų;

4.3. mokytųsi ritminius pratimus skaityti iš lapo;

4.4. ugdytųsi interpretacinę nuovoką atlikdami skirtingo pobūdžio kūrinius;

4.5. įgytų muzikavimo scenoje patirties, išmoktų įveikti jaudulį.

5. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

5.1. grojimo mušamaisiais instrumentais įgūdžių įvaldymas;

5.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

5.3. pianisto raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

6. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo mušamaisiais instrumentais įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradinis muzikavimo įgūdžius, gerbti ir saugoti instrumentą.	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Tiksliai perskaityti iš lapo ir atlikti ritminį pratimą.	1.1.1. Gerai pažinti instrumentą (žinoti atskiro būgno ar lėkštės pavadinimą); 1.1.2. skaityti natas mušamiesiems instrumentams; 1.1.3. groti ritmiškai, išlaikyti pastovų pasirinktą tempą; 1.1.4. laikytis artikuliacijos nuorodų.
1.2. Groti taisyklingai sėdint, demonstruoti pagrindinius mušamųjų instrumentų valdymo ir garso išgavimo būdus.	1.2.1. Demonstruoti taisyklingos sėdėsenos ypatumus; 1.2.2. apibūdinti ir demonstruoti pagrindinius garso išgavimo būdus: legato, staccato; 1.2.3. grojant taisyklingai laikyti lazdeles; 1.2.4. koordinuoti regėjimo, klausos, motorikos komponentus.
1.3. Atlikti saviruošos užduotis.	1.3.1. Savarankiškai atlikti konkrečias mokytojo nurodytas užduotis; 1.3.2. su pagalba efektyviai planuoti saviruošos laiką.
2. Veiklos sritis – ritminių pratimų interpretavimas.	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą.	

Esminis gebėjimas – taikyti muzikos išraiškos priemones, padedančias išraiškingai atskleisti ritminio pratimo charakterį.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros ritminius pratimus.	2.1.1. Savais žodžiais apibūdinti ritminį pratimą; 2.1.2. grojant taikyti išraiškos priemones kūrinio charakteriui atskleisti; 2.1.3. natų tekste nurodyti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinys); 2.1.4. paaiškinti tempo ir artikuliacijos pasikeitimų kūrinyje muzikinę paskirtį.
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Laikytis nurodyto tempo, įvardyti ir paaiškinti kūrinuose sutinkamas tempo nuorodas; 2.2.2. groti nurodyta artikuliacija; 2.2.3. groti laikantis sutarto dinaminio plano.
3. Veiklos sritis – raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose.	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį kūrinį klasės, mokyklos koncerte ar kitame viešajame kultūriniame renginyje; 3.1.2. mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. mokytis susikaupti ir nesijaudinti pasirodymo metu, nusiraminti taikyti išmokus pratimus.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. aptarti asmeninę pažangą, kitų mokinių pasirodymus išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses; 3.2.3. įvardyti, ką reikėtų tobulinti savo ir kitų pasirodymuose.

7. Mušamųjų instrumentų turinio apimtis

7.1. 4 klasė

7.1.1. Grojimo mušamaisiais instrumentais įgūdžių įvaldymas:

7.1.1.1. grojimas dvigubu boso pedalu. Atliekami įvairūs lavinamieji pirštų technikos, riešo ir kojų laisvinimo pratimai mokytojo nuožiūra;

7.1.1.2. mokomasi suprasti muzikos mušamiesiems instrumentams užrašymo ypatumus – pažinti natas; suprasti natų vertę;

7.1.1.3. naudojami įvairūs pradžiamoksliai mokytojo nuožiūra, per metus siūloma pagroti apie 10 skirtingiems garso išgavimo būdams ugdyti skirtų ritminių pratimų.

7.1.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

7.1.2.1. Ketvirtoje klasėje mokiniai išmoksta apie 10 ritminių pratimų su sinkope. Būtina skatinti vaiko kūrybinį potencialą, leisti jam kurti savo ritminius darinius, eksperimentuoti, improvizuoti;

7.1.2.2. supažindinama su pagrindinėmis dinamikos, tempo sąvokomis, mokomasi žaisti skirtingos dinamikos garsais, groti skirtinguose tempuose.

7.1.3. Mokinio raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: pageidautina, kad mokiniai įgytų sceninės patirties. Pagal mokinio galimybes, gali atlikti solo arba ansamblyje su mokytoju, kitais mokiniais.

7.2. 5 klasė:

7.2.1. Muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas:

7.2.1.1. tobulinami atlikimo technikos įgūdžiai; siekiama, kad mokinys sėdėtų taisyklingai, laisvai jaustųsi prie instrumento, mokėtų tiksliai išgauti garsus non legato, staccato, legato;

7.2.1.2. technikos lavinimui atlikami pratimai, etiudai (skirti konkrečiai mokinio grojimo technikos problemai spręsti). Mokinys turi būti supažindintas su pagrindinėmis pirštų, riešų, kojų laikysenos taisyklėmis;

7.2.1.3. tobulinami skaitymo iš lapo įgūdžiai – siekiama, kad mokinys gerai pažintų natas, pauzes, ritmines vertes, pastebėtų ir atliktų dinamines nuorodas. Kūriniai, skirti skaitymui iš lapo, turėtų būti ne ilgesni, nei 10 taktų.

7.2.2. Muzikos kūrinų interpretavimas:

7.2.2.1. 5 klasėje mokiniai išmoksta atlikti apie 10 skirtingo charakterio ritminių pratimų su triole, aštuntinėmis ir šešioliktinėmis pauzėmis;

7.2.2.2. kartu su mokiniais analizuojame atliekamo ritminio pratimo sandarą, mažuosius formos elementus (sakinį, motyvą, frazę);

7.2.2.3. mokiniai mokosi atlikti ritminius pratimus pagal nurodytą dinaminį planą arba pats jį pasiūlyti. Atkreipiamas dėmesys į dinamikos, tempo ryšius. Mokytojai atsižvelgia į mokinių interpretacinius pasiūlymus ir kūrybinius sumanymus.

7.2.3. Mokinio raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: mokytojas skatina mokinių saviraišką, atranda galimybių jiems įgyti sceninės patirties. Mokiniai dalyvauja įvairiuose renginiuose.

7.3. 6 klasė:

7.3.1. Gojimo mušamaisiais instrumentais įgūdžių įvaldymas:

7.3.1.1. toliau tobulinami grojimo mušamaisiais instrumentais technikos įgūdžiai. Mokymosi procese įtraukiami etiudai konkrečiai mokinio grojimo technikos problemai spręsti. Tobulinami taisyklingos laikysenos, judesių koordinacijos įgūdžiai. Lavinamas garso išgavimas, ugdoma garso kultūra;

7.3.1.2. Bent 10 minučių pamokos laiko skiriama skaitymui iš lapo. Kūriniai, arba atskiros kūrinų atkarpos, skirtos skaitymui iš lapo, turėtų būti periodo apimties, skirtos natų pažinimo įtvirtinimui. Mokiniai mokomi pastebėti ne tik natas, bet ir tempo ir dinamikos nuorodas, metrą.

7.3.2. Muzikos kūrinų interpretavimas: šeštoje klasėje iš viso per metus mokiniai mokosi pop, rock muzikai būdingų ritmų. Parenkami skirtingo dinaminio plano, tempų, artikuliacijos elementų ritminiai pratimai. Juos atlikdami mokiniai mokosi suprasti, kaip įvairios muzikos išraiškos priemonės veikia atliekamo kūrinio meninę visumą.

7.3.3. Mokinio raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: sudaromos sąlygos mokiniams dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose. Mokiniai mokosi įveikti scenos baimę tam skirtų pratimų pagalba, atrasti savo nusiramavimo būdų. Mokiniai po pasirodymų skatinami aptarti juos, įsivertinti. Kalbami apie mokinių savijautą, nusiteikimą, pasiektą rezultatą. Pagal sutartus kriterijus aptariami ir draugų pasirodymai.

7.4. 7 klasė:

7.4.1. Muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas:

7.4.1.1. tobulinami atlikimo technikos įgūdžiai; siekiama, kad mokinys sėdėtų taisyklingai, laisvai jaustųsi prie instrumento, mokėtų tiksliai išgauti garsus non legato, staccato, legato;

7.4.1.2. technikos lavinimui atlikami pratimai, etiudai (skirti konkrečiai mokinio grojimo technikos problemai spręsti). Mokinys turi būti supažindintas su pagrindinėmis pirštų, riešų, kojų laikysenos taisyklėmis;

7.4.1.3. tobulinami skaitymo iš lapo įgūdžiai – siekiama, kad mokinys gerai pažintų natas, pauzes, ritmines vertes, pastebėtų ir atliktų dinamines nuorodas. Kūriniai, skirti skaitymui iš lapo, turėtų būti ne ilgesni, nei 10 taktų.

7.4.2. Muzikos kūrinų interpretavimas:

7.4.2.1. 7 klasėje mokiniai išmoksta rock, pop muzikai būdingų ritmų;

7.4.2.2. kartu su mokiniais analizuojame atliekamo kūrinio sandarą, mažuosius formos elementus (sakinį, motyvą, frazę);

7.4.2.3. mokiniai mokosi atlikti ritminius pratimus pagal nurodytą dinaminį planą arba pats jį pasiūlyti. Atkreipiamas dėmesys į dinamikos, tempo ryšius. Mokytojai atsižvelgia į mokinių interpretacinius pasiūlymus ir kūrybinius sumanymus.

7.4.3. Mokinio raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: mokytojas skatina mokinių saviraišką, atranda galimybių jiems įgyti sceninės patirties. Mokiniai dalyvauja įvairiuose renginiuose.

8. Pasiekimų vertinimas:

8.1. pagrindinio ugdymo mokinių pažangai ir pasiekimams vertinti taikomas formuojamasis (žodžiu ir raštu) vertinimas. Baigiant programą taikomas apibendrinamasis vertinimas;

8.2. Mokytojai mokinio pasiekimus kiekvieną pamoką vertina formuojamaisiais komentarais, už įvykdytas didesnės apimties užduotis vertinamas pasiekimų lygis, kuris įrašomas elektroniniame dienyne. Du kartus per mokslo metus mokiniai įsivertina savo pasiekimus.

8.3. Taikomos atsiskaitymo formos: mokinio pasirodymai vyksta du kartus per metus:

8.3.1. pusmečio mokinių pažanga fiksuojama pagal pasiekimų požymius, aprašytus dalyko programoje, vertinant mokinio padarytą pažangą ir elektroniniame dienyne įrašant apibendrintą mokinio muzikos dalykų pasiekimų lygį (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniai nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“;

8.3.2. mokinių daromą pažangą ar ugdymo(si) sunkumus mokytojas aptaria su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

9. Mokinių pasiekimų lygiai baigus pagrindinio ugdymo programą:

9.1.1. pasiekimų lygių požymių aprašai padės mokiniams, mokytojams, tėvams (globėjams, rūpintojams) geriau suprasti mokymosi mokykloje siekius, daromą pažangą, prognozuoti muzikos mokymosi ateitį. Aprašai turėtų paskatinti mokinius sąmoningai siekti aukštesnių pasiekimų, jie padės į(si)vertinti mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą;

9.1.2. pasiekimų aprašai yra orientacinio ir rekomendacinio pobūdžio. Pasiekimų lygių požymiu pagrindu kuriami vertinimo kriterijai, kurie padės adekvačiai ir kritiškai vertinti savo žinias, pasiekimus bei kūrybinę veiklą, taktiškai ir objektyviai vertinti kitų mokinių pasirodymus.

Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
1. Grojimo mušamaisiais instrumentais įgūdžių įvaldymas.		
Grojant mokinio laikysena ir rankų padėtis kinta iš taisyklingos į netaisyklingą. Demonstruoja pagrindinius garso išgavimo būdus, tačiau koordinuoti judesius pavyksta sunkiai. Skaito iš lapo lėtame tempe, atpažįsta natas.	Grojama taisyklinga laikysena, taisyklinga rankų ir kojų padėtis. Tiksliai atlieka įvairius garso išgavimo būdus, gerai koordinuoja judesius. Skaito iš lapo nurodytame tempe, pažįsta natas. Atlieka ir paaiškina pagrindinius dinamikos, artikuliacijos ženklus.	Demonstruoja taisyklingą, laisvą laikyseną prie instrumento. Taisyklinga rankų ir kojų padėtis grojant, laisvas kūnas. Puikiai įvaldęs įvairius garso išgavimo būdus. Sklandžiai ir išraiškingai skaito iš lapo nurodytame tempe, pažįsta natas, pastebi dinamines, artikuliacijos nuorodas, išpildo ir paaiškint jas.
2. Muzikos kūrinių interpretavimas.		
Ritminiai pratimai atliekami statiškai, nenaudojamos išraiškos priemonės. Grojama lėtesniu tempu, nei nurodyta arba tempas kinta iš greitesnio į lėtesnį.	Ritminiai pratimai atliekami išraiškingai, aiškus interpretacinis sumanymas. Išpildoma kulminacija, taikomos įvairios išraiškos priemonės.	Ritminiai pratimai atliekami laisvai, išraiškingai, įtaigiai. Įgyvendinamas interpretacinis sumanymas. Atlikdamas kūrinius laisvai naudoja įvairias interpretacijos priemones: tempo, dinamikos, artikuliacijos niuansus.
3. Mokinio raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.		
Atlieka reikalavimų neatitinkančią programą. Programą atlieka iš natų.	Atlieka privalomus programoje nurodytus ritminius pratimus	Atlieka privalomus programoje nurodytus kūrinius atsiskaitymuose.

Dalyvauja bent viename akademiniame atsiskaityme per metus.	atsiskaitymuose. Programą atlieka mintinai. Dalyvauja abiejuose akademiniuose koncertuose.	Programą atlieka mintinai. Dalyvauja akademiniuose atsiskaitymuose, kituose viešuose renginiuose.
---	---	---

II SKYRIUS ANSAMBLIS

10. Ansamblio dalyko (toliau – Ansamblis) paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

11. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtinės galias, suteikti instrumentinio ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, reikalingų atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

12. Ansamblio uždaviniai:

12.1. pažinti ansamblių kūrinų repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

12.2. ugdyti mokinių artistišumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

12.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

12.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

13. Ansamblio dalyką sudaro trys veiklos sritys:

13.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

13.2. kūrinų interpretavimas ansamblyje;

13.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

14. Ansambliai gali būti tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų) arba netradicinės (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų):

14.1. tradiciniai ansambliai:

14.1.1. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai arba pučiamieji instrumentai (smuikas, trimitas ir kt.) (2, 3, 4, 6 mokiniai);

14.1.2. pučiamųjų instrumentų ansambliai;

14.2. netradicinės sudėties ansambliai.

15. Mokinys turi gebėti atlikti savo partiją ansamblyje klausydamas ir kontroliuodamas savo bei kitų atlikimą, girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ir instrumentus. Siekiant sukurti bendrą meninį rezultatą kartu su kitais atlikėjais būtina išmokti derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.

16. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansambliško ugdymas.	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirtį.	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinį.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis – kūrinų ansamblinis interpretavimas.	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinų emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.

3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje.	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

17. Turinio apimtys (4 – 7 klasės):

17.1. Ansamblinio grojimo įgūdžių formavimas:

17.1.1. mokiniai turi gebėti apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką, nusakyti kūrinio metrą, tempą, paaiškinti atlikimo štrichus. Reikalavimai priklauso nuo dalyvių amžiaus, sudėties, muzikavimo patirties, atliekamų kūrinių sudėtingumo, žanro ypatumų ir nuo to, kokią vietą mokinio atliekama partija užima ansamblyje (ar partija vedančioji, ar pritariamoji ir panašiai).

17.1.2. Kūrinio ruošimo, mokymosi, gilinimosi į jį procese reikia atkreipti dėmesį į bendrą atlikimo vaizdą, kūrinio prasmės suvokimą.

17.2. Kūrinių ansamblinis interpretavimas – per mokslo metus mokinys išmoksta 4-6 kūrinius. Ansamblio repertuarą sudaro originalūs ir aranžuoti, įvairių stilių ir žanrų kūriniai.

17.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

17.3.1. ansamblio nariai turi kurti bendrą grojimo stilių, kartu išlaikydami ir individualų. Svarbu, kad atlikėjas būtų įvaldęs ne tik visus solinio grojimo technikos būdus, bet ir mokėtų savo stilių derinti prie partnerių;

17.3.2. Ansamblyje grojantis atlikėjas turi mokėti ne tik savo partiją, bet ir girdėti partnerių partijas, partitūras. Ansamblio klasėje gali būti taikomi įvairūs kūrinio ruošimo metodai, procesas gali vykti keliomis kryptimis ir etapais (tai priklauso nuo mokytojo). Svarbu, kad paruošti kūriniai būtų brandūs meniniu požiūriu.

17.3.3. I ir II pusmečiai - atsiskaitymas/koncertas: atliekamas 1 kūrinys, geriausiai atspindintis mokinių pažangą.

III SKYRIUS SOLFEDŽIO DALYKAS

18. Solfedžio dalyko (toliau – Solfedžio) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.

19. Solfedžio tikslas – prigimtinių bendrųjų muzikinių gebėjimų: ritmo, dermės, intonavimo pojūčio, klausos, muzikinės atminties, muzikinio raštingumo lavinimas.

20. Solfedžio dalyko uždaviniai:

20.1. formuoti intonavimo įgūdžius;

20.2. lavinti metrinės pulsacijos bei ritmikos santykio pojūtį ir suvokimą;

20.3. išmokti pagrindinius muzikinio rašto elementus ir gebėti juos pritaikyti užrašant iš klausos žinomą ar savo sukurtą muzikos melodiją;

20.4. žadinti domėjimąsi muzika bei kitomis kultūros formomis, ugdant mokinių muzikinį skonį, skatinant mąstymą ir emocijas.

21. Solfedžio mokymuisi skiriamos 2 akademinės valandos per savaitę.

22. Solfedžio mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

1.1. Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus ir akordus dermėse, žinoti jų pavadinimus ir ypatumus; 1.1.2. žinoti intervalų ir akordų sandarą; 1.1.3. žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus; 1.2.2. išlaikyti tempą.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir harmoninės muzikos atlikimo ypatumus.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardyti panaudotus metrus; 2.1.2. išlaikyti tempą; 2.1.3. žinoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtinuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę; 3.1.2. atpažinti, įvardyti ir užrašyti intervalus, akordus, harmoninius junginius.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją.

23. Turinio apimtys: apimtis – 2 pusmečiai, 2 pamokos per savaitę:

4 klasė (pagrindinio ugdymo pirmieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuoiant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės – C, G, F, D, B, A, Es minorinės – a, e, d, h, g, fis, c; dur-natūrali, moll-natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. intervalai: sekunda (d, m), tercija (d, m), kvarta(gr), kvinta(gr), seksta (d, m), grynoji oktava ir prima, septima (d, m).
1.2. Intonuoti akordus mažoro ir minoro dermėse.	1.2.1. Intonuoti tonikos trigarsį ir jo apvertimus: sekstakordą, kvartsekstakordą; S ir D trigarsius; 1.2.2. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: T5 – T6 – S5 – T46 – D5 – T5).

1.3. Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.3.1. Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.3.2. transponavimas sekunda aukštyn ir žemyn; 1.3.3. natas skaityti smuiko (a-f2) ir boso raktuose.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių, trijų, keturių, šešių aštuntinių metrus ir jų dirigavimo schemas; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: aštuntinė su tašku ir šešioliktinė, triolė, sinkopė; 2.1.3. atlikti ritminius kanonus, rondo.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.1.2. ritminiai ir melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose, tonacijose iki 3 ženklų.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.2.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3.3. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.3.1. Nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas; 3.3.2. melodijoje atpažinti išmoktų intervalų, akordų melodinę liniją; 3.3.3. naudotis muzikos užrašymo ženklais ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
5 klasė (pagrindinio ugdymo antrieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 4 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Paralelių gamų sąvoka; 1.1.2. intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso ↑↓: <i>pad4</i> ir <i>sum5</i> su sprendimu (natūraliame mažore bei harmoniniame minore); 1.1.3. akordai: <i>T</i> , <i>S</i> , <i>D</i> ir apvertimai tonacijose. <i>D7</i> ir jo apvertimai su sprendimu tonacijose; 1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: <i>T5 – S6 – T64 – D7 – T</i>); 1.1.5. <i>T5</i> , <i>D6</i> , <i>D65</i> , <i>T</i> .
1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas

	(dermėse iki 4 ženklų), kanonai, ostinatinė melodija, sukurti melodiją duotam ritmui; 1.2.2. transponavimas iš lapo sekunda aukštyn ir žemyn.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių dalių metrus. 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: 2.1.3. atliekant vienbalses dvibalses melodijas, naudoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Vienbalsė melodija (2 sakiniai). Ritminis, intervalų ir akordų diktantas; 3.1.2. melodijos judėjimas <i>T, S, D</i> ar <i>D₇</i> ir jų apvertimų garsais; 3.1.3. melodijos šuoliai: V-II; IV- I; II-IV; V-VII; IV-VII; IV-VII.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę liniją.
6 klasė (pagrindinio ugdymo tretieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 5 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Laipsnių intonavimas. Melodija su chromatizmais, moduliacija bei nukrypimais į dominantės tonaciją; 1.1.2. intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso ↑↓: pad2 ir sum7, pad4 ir sum5 su sprendimu (harmoniniam mažore bei natūraliam minore); 1.1.3. akordai: T, S, D ir apvertimai tonacijose ir nuo garso. <i>D₇</i> ir jo apvertimai su sprendimu tonacijose, <i>VII_{sum5}</i> ; 1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz. T- <i>D₅₆</i> -T- <i>VII_{sum.5}</i> -T).

1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas (dermėse iki 5 ženklų); transponavimas iš lapo sekunda ir tercija aukštyn ir žemyn; 1.2.2. diatoninės sekvencijos su žinomais ritminiais-intonaciniais elementais.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Gebėti sukurti ir atlikti duotai melodijai antrą balsą; 1.3.2. Skambinant melodiją, gebėti solfedžiuoti kitą balsą.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – Siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtinuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtinuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Žinoti metrus: 2/2 (♩), 3/2; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: 2.1.3. atliekant vienbalses dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. suvokti natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmokus ritminius-intonacinius elementus 3/8, 6/8 metruose; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas; 3.1.3. melodijos judėjimas T,S,D ar D ₇ ir jų apvertimų garsais.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę slinktį.
3.3. Kūrybinės užduotys.	3.3.1. Sukurti melodiją iš T, S, D laipsnių garsų, pabaigti pradėtą melodiją.
7 klasė (pagrindinio ugdymo ketvirtieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos – mažorinės ir minorinės iki 6 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, harmoninė, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Dermės-eolinė, dorinė, fryginė, joninė, lydinė, miksolydinė, pentatonika; 1.1.2. muzikinė sąvoka - kvintų ratas; 1.1.3. intervalai - visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso ↑↓. pad2 ir sum7, pad4 ir sum5 su sprendimu

	(harmoniniam mažore bei natūraliam minore) tonacijoje ir nuo garso; 1.1.4. akordai –T,S,D trigarsiai ir jų apv., D7 su apvertimais ir sprendimu, VII ₇ , VII <i>sum</i> ₅ , II <i>sum</i> ₅ su sprendimu tonacijoje ir nuo garso; 1.1.5. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais.
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kitų tautų liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ištraukų solfedžiavimas (dermėse iki 6 ženklų bei kitose diatoninėse dermėse); 1.2.2. nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas; 1.2.3. sekvencijos su chromatizmais.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką; 1.3.2. analizuoti melodijas naudojant naujus muzikinės kalbos elementus, sąvokas.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Atpažinti ir atlikti sudėtingesnes ritmines grupes taktuose ir tarp taktų: 2.1.2. atliekant vienbalses ir dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtines dirigavimo schemas mišriuose ir kintamuosiuose metruose.
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. suvokti natų grupavimo principus, mokėti paaiškinti, analizuoti natų grupavimo ypatumus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmokus ritminius-intonacinius elementus, chromatizmus (pereinamuosius ir pagalbinius). Mokėti paaiškinti jų užrašymo ypatumus; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas (raštu ir žodžiu); 3.1.3. sukurti melodijas skirtingiems tempams; 3.1.4. sukurti melodiją, kurioje būtų charakteringieji intervalai.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes kuriant melodijas; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmokus akordų intervalų melodinę slinktį; 3.2.3. vartoti muzikines sąvokas ir terminus analizuojant muzikinį tekstą.

24. Solfedžio turinio apimtis (4-7 klasėse):
- 24.1. intonavimas ir solfedžiavimas:
- 24.1.1. vienbalsių ir dvibalsių harmoninių arba polifoninių melodijų ir dainų solfedžiavimas;
- 24.1.2. trijų rūšių mažorinių ir minorinių gamų dainavimas, dermių laipsnių intonavimas;
- 24.1.3. natų skaitymas ir transportavimas smuiko ir bosu raktuose;
- 24.1.4. harmoninių ir melodinių intervalų dainavimas dermėje nuo garso;
- 24.1.5. T, S, D, D₇ akordų ir jų apvertimų, VII₇, VII₇⁰ padidintų ir sumažintų kvintakordų sudarymas ir dainavimas dermėje.
- 24.2. Ritmavimas:
- 24.2.1. sudėtingesnių ritminių darinių atpažinimas, atlikimas ir dirigavimas;
- 24.2.2. paprasti, sudėtiniai, mišrūs ir kintamieji metrai.
- 24.3. Muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas:
- 24.3.1. mažoras ir minoras (natūralus, harmoninis, melodinis), intervalai, akordų užrašymo būdai, pagrindinės funkcijos, T, S, D, D₇ akordai ir jų apvertimai, padidinti ir sumažinti kvintakordai, vienbalsiai, dvibalsiai ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai;
- 24.3.2. melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

IV SKYRIUS MUZIKOS ISTORIJA

25. Muzikos istorijos dalyko (toliau – Muzikos istorija) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas ugdytiniui plėtoti kompetencijas, prigimtinius gebėjimus, lavinti muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimą.
26. Muzikos istorijos tikslas – pažinti muzikinės kultūros ištakas ir raidą, stilistines ypatybes, žanrus, muzikos ir kitų menų sąveiką, kultūros epochas.
27. Muzikos istorijos uždaviniai:
- 27.1. formuoti muzikos kūrinių klausymo, apibūdinimo ir vertinimo gebėjimus;
- 27.2. supažindinti su lietuvių muzikinės kultūros ištakomis ir raida;
- 27.3. supažindinti su Vakarų Europos muzikos stilistinėmis epochomis, žymiaisiais kompozitoriais;
- 27.4. supažindinti su kitų pasaulio šalių muzikine kultūra;
- 27.5. įgytas žinias pritaikyti muzikiniuose ir kultūrinuose renginiuose, projektuose.
28. Muzikos istorijos mokymuisi skiriama 1 akademinė valanda per savaitę.
29. Ugdymo principai:
- 29.1. aktualumo – siūlomų veiklų pasiūla skirta socialinėms, kultūrinėms, asmeninėms, edukacinėms, profesinėms ir kitoms kompetencijoms ugdyti;
- 29.2. ugdymo prieinamumo – sudaromos visos sąlygos vaiko kompetencijoms ugdytis per pasirinktą veiklą;
- 29.3. individualizavimo – ugdymas individualizuojamas pagal kiekvienam vaikui reikalingą kompetenciją, atsižvelgiant į jo asmenybę, galimybes, poreikius ir pasiekimus;
- 29.4. šiuolaikiškumo ir dermės – derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;
- 29.5. kūrybingumo ir iniciatyvumo – ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimas.
30. Ugdymo priemonės ir įranga – pamokose naudojami vadovėliai, instrumentas, audio aparatūra, įvairi literatūra, vaizdinės priemonės, informacinės technologijos, interaktyvi lenta ir kt.
31. Laukiamas ugdymo rezultatas.
- 31.1. profesines – muzikos istorijos dalyko žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, estetinių muzikos ypatybių suvokimas, atpažinimas ir mokėjimas jomis pasinaudoti, įsivainant muzikos kalbą;
- 31.2. kultūrinės – dalyvauti kultūriniame gyvenime, puoselėti ir plėtoti kultūrinį paveldą;
- 31.3. bendrąsias – mokėjimo mokytis, savarankiško mokymosi, komunikavimo, bendradarbiavimo, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, savistabos, saviraiškos ir kitos edukacinės, socialinės ir asmeninės kompetencijos.

32. Turinio apimtys:

Pagrindinės programos veiksenos	Ugdytinio gebėjimai	Ugdytinio žinios ir supratimas, įsisavinus programos modulį	Valandų skaičius per pusmetį
4 kl. I pusmetis Supažindinti su muzikos išraiškos priemonėmis, lietuvių liaudies muzika: liaudies dainų žanrais, instrumentine muzika, liaudies šokiais.	1. Gebės skirti lietuvių liaudies dainų žanrus, etnografinių sričių stilistines ypatybes. 2. Mokės pažinti lietuvių liaudies instrumentus. 3. Gebės apibūdinti charakteringiausias lietuvių liaudies šokius.	1.1. Mokės nurodyti dainų skirtumus ir panašumus. 1.2. Iš klausos priskirs dainas konkrečiam etnografiniam kraštui ir žanrui. 2.1. Iš klausos pažins pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų tembrus. 2.2. Žinos pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų pavadinimus. 3.1. Mokės atpažinti charakteringiausias lietuvių liaudies šokius.	13-15 val.
4 kl. II pusmetis Supažindinti su pagrindiniais muzikos žanrais, rūšimis ir formomis.	1. Gebės skirti vokalinę, instrumentinę, vokalinę - instrumentinę, sceninę muzikos rūšis. 2. Žinos pagrindines muzikos žanrų grupes. 3. Mokės muzikos formų klasifikaciją.	1.1. Mokės apibūdinti pagrindines muzikos rūšis. 2.1. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkrečiai muzikos rūšiai ir žanrui. 2.2. Mokės pagrindinius muzikos žanrus. 3.1. Žinos pagrindines muzikos formas, jų klasifikaciją. 3.2. Iš klausos nustatys kūrinio formą.	17-19 val.
5 kl. I pusmetis Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: viduramžių, renesanso ir baroko. Atskleisti operos atsiradimo istoriją, supažindinti su pagrindinėmis operos rūšimis ir numeriais. Supažindinti su J. S. Bacho kūryba.	1. Žinos pagrindinius viduramžių, renesanso, baroko epochų bruožus, žymiausias kūrėjus. 2. Žinos operos atsiradimo istoriją ir pagrindines operos rūšis,	1.1. Palygins kelias epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus 1.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikrai epochai. 2.1. Mokės išvardinti operos rūšis ir operos muzikinius numerius. 2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram operos numeriui.	13-15 val.

	<p>muzikinius operos numerius.</p> <p>3. Mokės pagrindinius J. S. Bacho kūrybos etapus, žinos reikšmingiausias kompozitoriaus kūrinius.</p>	<p>3.1. Analizuos J. S. Bacho kūrybą istorinio fono kontekste.</p> <p>3.2. Iš klausos pažins reikšmingiausias J. S. Bacho kūrinius, nustatys jų faktūrą, formą.</p>	
<p>5 kl. II pusmetis</p> <p>Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: klasicizmo ir romantizmo.</p> <p>Atskleisti Vienos klasikų: J. Haidno, L. van Bethoveno ir V. A. Mocarto kūrybos vertingą indėlį muzikos istorijos vystymosi raidoje. Supažindinti su romantizmo epocha, jos pradininko F. Šuberto ir Roberto Šumano gyvenimu ir kūryba.</p>	<p>1. Mokės pagrindinius klasicizmo ir romantizmo epochų bruožus.</p> <p>2. Žinos Vienos klasikų reikšmingiausias gyvenimo ir kūrybos faktus, svarbiausius kūrinius.</p> <p>3. Žinos svarbiausius Franco Šuberto, R. Šumano gyvenimo ir kūrybos faktus.</p>	<p>1.1. Palygins klasicizmo ir romantizmo epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus.</p> <p>2.1. Apibūdins Vienos klasikų pagrindinius kūrybos bruožus: panašumus ir skirtumus.</p> <p>2.2. Išklause J. Haidno, V. A. Mocarto, L. van Bethoveno kūrinių, naudodamasis muzikiniu žodynu, apibūdins sukeltą įspūdį.</p> <p>3.1. Mokės apibūdinti Šuberto ir Šumano kūrybą romantizmo epochos kontekste.</p> <p>3.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinių, paaiškins kodėl.</p>	17-19 val.
<p>6 kl. I pusmetis</p> <p>Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba: Italija: Palestrina, Vivaldi, Verdi, Pučini. Vokietija: Hendelis, Bramsas, Vagneris, R. Štrausas. Austrija: J. Štrausas, Maleris, Naujoji Vienos mokykla. Prancūzija: Berliozas, Bize, Guno, Debiusi, Ravelis.</p>	<p>1. Pažins Italijos, Vokietijos, Austrijos, Prancūzijos žymiausias kompozitorius ir jų svarbiausius kūrinius.</p> <p>2. Palygins skirtingų Europos valstybių kompozitorių kūrinius.</p>	<p>1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorių kūrybos stilistines ypatybes.</p> <p>1.1. Iš klausos priskirs kūrinių fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui.</p> <p>2.1. Paaiškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.).</p> <p>2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinių, paaiškins, kodėl.</p>	13-15 val.
<p>6 kl. II pusmetis</p> <p>Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba: Anglija: Piorcelas, Britenas; Lenkija: Šopenas Vengrija: Listas Čekija: Smetana, Dvoržakas</p>	<p>1. Pažins Anglijos, Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Rusijos, Norvegijos, Ispanijos žymiausias kompozitorius ir svarbiausius jų kūrinius.</p>	<p>1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorių kūrybos stilistines ypatybes.</p> <p>1.1. Iš klausos priskirs kūrinių fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui.</p>	17-19 val.

<p>Rusija: Glinka, Musorgskis, Čaikovskis, Rachmaninovas Norvegija: Grygas Ispanija: Albenisas, de Falja Gilinti žinias džiazos muzikos istorijos: džiazos žanrų, žymiausių atlikėjų ir t.t. srityje, pagrindu imant JAV muzikinę kultūrą.</p>	<p>2. Mokės palyginti šių Europos valstybių kompozitorių kūrinis tautiškumo kontekste.</p> <p>3. Žinos džiazos muzikos atsiradimo istoriją, džiazos žanrų ir krypčių įvairovę, žymiausius atlikėjus.</p>	<p>2.1. Paaškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.). 2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinį, paaškins, kodėl. 3.1. Iš klausos skirs džiazos muzikos kūrinius tarp kitų muzikos stilių kūrinių. 3.2. Skirs, kuriam džiazos žanrui priskiriamas klausomas kūrinys.</p>	
<p>7 kl. I pusmetis Atskleisti lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, supažindinti su J. Naujalio, Č. Sasnausko, M. Petrausko, M. K. Čiurlionio, J. Gruodžio, S. Šimkaus, J. Tallat- Kelpšos, B. Dvariono, S. Vainiūno, J. Juzeliūno, E. Balsio gyvenimu ir kūryba. Suteikti žinių apie lietuvių moderniąją muziką ir jos kūrėjus.</p>	<p>1. Žinos žymiausių lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, šių kompozitorių vietą visuomeniniame kultūriniame gyvenime.</p> <p>2. Orientuosius lietuvių moderniosios muzikos stilių įvairovėje, žinos žymiausius kūrėjus.</p>	<p>1.1. Mokės apibūdinti kiekvieno lietuvių kompozitoriaus indėlį visuomeniniame kultūriniame gyvenime. 1.2. Žinos reikšmingiausius lietuvių kompozitorių kūrinius. 1.3. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkretaus kompozitoriaus kūrybai. 2.1. Žinos šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrybos stilius. 2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram kūrybos stiliui.</p>	13-15 val.
<p>7 kl. II pusmetis Apibendrintai apžvelgti viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochas. Suteikti žinių apie XX a. muzikos krypčių ir stilių įvairovę. Apžvelgti instrumentinius, kamerinius, simfoninius, vokalinius - instrumentinius, teatrinius žanrus istorinio proceso kontekste.</p>	<p>1. Žinos pagrindines viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochų muzikos išraiškos ir atlikimo priemones, žanrus ir formas.</p>	<p>1.1. Mokės nusakyti kiekvienos epochos pagrindinių išraiškos priemonių ypatybes. 1.2. Žinos žymiausius šių epochų kompozitorius bei svarbiausius jų kūrinius. 1.3. Iš klausos skirs reikšmingiausius šių epochų kompozitorių kūrinius. 2.1. Žinos pagrindinių XX a. muzikos krypčių bruožus. 2.2. Gebės kritiškai vertinti šių muzikos krypčių kūrinių stilistiką, muzikos išraiškos priemonių įvairovę.</p>	17-19 val.

	<p>2. Mokės pagrindines XX a. muzikos kryptis.</p> <p>3. Žinos pagrindines instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių - instrumentinių, teatrinių žanrų ypatybes, svarbiausius šių žanrų kūrėjus.</p>	<p>3.1. Mokės atskleisti šių žanrų panašumus ir skirtumus įvairių šalių kompozitorių kūryboje.</p> <p>3.2. Mokės pateikti instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių - instrumentinių, teatrinių žanrų kūrinių pavyzdžių muzikos istorijos epochų kontekste.</p>	
--	---	--	--

V SKYRIUS

II INSTRUMENTAS (FORTEPIJONAS)

33. Muzikavimas II instrumentu (fortepijonu) (toliau – II instrumentas) – pasirenkamasis dalykas Mokyklos įgyvendinamoje pagrindinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje. Joje mokosi mokiniai, baigę pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

34. II instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

35. II instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

36. II instrumento uždaviniai:

36.1. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

36.2. sudaryti sąlygas atsiskleisti ir formuoti asmenybei, plėtoti kūrybinius meninius gebėjimus;

36.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

37. II instrumentą sudaro trys veiklos sritys:

37.1. grojimo technikos įgūdžių įvaldymas;

37.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

37.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

38. II instrumento mokymo organizavimas:

38.1. mokymosi trukmė – 4 metai;

38.2. pamokos yra individualios, skiriama 1 akademinė valanda per savaitę;

39. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo antruoju muzikos instrumentu technikos įgūdžių įvaldymas.

Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties.

Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingus muzikinius kūrinius antruoju instrumentu.

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinamikos ženklus; 2.2.2. apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje.	
Esminis gebėjimas – koncerte antruoju instrumentu atlikti programą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokyklos, rajono, respublikos renginiuose.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu.

40. Turinio apimtys:

40.1. grojimo technikos įgūdžių įvaldymas:

40.1.1. 4 klasė:

40.1.1.1. technikos, įgūdžių tobulinimas, muzikinės atminties, ritmo pojūčio lavinimas, kūrinių meninio turinio suvokimo formavimas;

40.1.1.2. per mokslo metus išmokstama: 4 - 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

40.1.2. 5 klasė:

40.1.2.1. Tolesnis muzikos suvokimo plėtojimas. Garso kokybės, štrichų tobulinimas. Ugdomas moksleivio poreikis muzikuoti, didesnę dėmesį skiriant muzikiniam kūrinio išpildymui: frazavimui, dinaminiam atlikimui.

40.1.2.2. Per mokslo metus išmokstama 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

40.1.3. 6 klasė:

40.1.3.1. Muzikos kūrinio suvokimo plėtojimas. Garso kokybės, štrichų atlikimo tobulinimas, frazavimas. Pamokose diskutuojama apie atliekamų kūrinių interpretaciją, atskleidžiant moksleivio kūrybiškumą bei perteikti jį atliekant programą.

40.1.3.2. Per mokslo metus išmokstama 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

40.1.4. 7 klasė:

40.1.4.1. Muzikos kūrinių atlikimo technikos tobulinimas, daugiau dėmesio skirti gražaus, tolygaus garso išgavimui, dinaminiam kūrinių subtilumui pasiekti. Ugdyti savarankiškumą, emocinį muzikos pajautimą.

40.1.4.2. Per mokslo metus išmokstama 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

40.2. Muzikos kūrinių interpretavimas (4-7 klasės):

40.2.1. nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas.

40.2.2. Pamokose diskutuojama apie atliekamų kūrinių interpretaciją, atskleidžiant moksleivio kūrybiškumą bei perteikti jį atliekant programą.

40.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje (4-7 klasėse):

40.3.1. kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

40.3.2. visi mokiniai dalyvauja I pusmečio Adventiniame koncerte tėveliams. II pusmečio akademiniam koncerte mokinys atlieka du skirtingų charakterių kūrinius;

40.3.3. mokiniams sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose mokyklos, rajono, respublikos renginiuose.